

Sygn. akt II CNP 24/14

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 9 października 2014 r.

skargi M. S.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 21 listopada 2012 r., sygn. akt III Ca (...)

wydanego w sprawie z powództwa M. S.

przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w Ł.

o zapłatę,

1) odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,

**2) nie obciąża powoda M.S. kosztami postępowania
wywołanego wniesieniem skargi.**

UZASADNIENIE

W przedmiocie przyjęcia (odmowy przyjęcia) skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sąd Najwyższy orzeka w ramach tzw. przesądu, którego celem jest wyeliminowanie takich skarg, które są oczywiście bezzasadne (art. 424⁹ w zw. z art. 398⁹ § 2 i art. 424¹² k.p.c.). Oceny, czy skarga jest „oczywiście bezzasadna” należy dokonywać w powiązaniu z pojęciem „niezgodności orzeczenia z prawem”, skoro jest ono elementem konstrukcyjnym skargi (art. 424⁵ § 1 pkt 3 i 6 k.p.c.). Orzeczenie niezgodne z prawem – w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. – to orzeczenie, które jest sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami i z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Takie definiowanie pojęcia „orzeczenie niezgodne z prawem” wynika ze specyfiki władzy sądowniczej oraz jej ustroju i w konsekwencji konieczności formułowania autonomicznej, swoistej definicji bezprawności, jako przesłanki odpowiedzialności państwa za szkodę wyrządzoną orzeczeniem sądowym. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej podkreśla się, że szczególne funkcje wypełniane w państwie przez sądy oraz zasada pewności prawa powodują, że państwo może ponieść odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną orzeczeniem sądowym tylko wtedy, gdy sąd naruszył prawo w sposób oczywisty, w przypadku bowiem wykonywania władzy dyskrecyjnej niezbędny jest pewien margines błędu, którego popełnienie nie może rodzić odpowiedzialności odszkodowawczej państwa (orzeczenie z dnia 30 września 2003 r. w sprawie C-224/01, Gerhard Kobler v. Austria).

Przyjąć zatem należy, że bezzasadność skargi jest oczywista, gdy już z jej treści, bez głębszej analizy i jurydycznych dociekań, wynika, że nie może być uwzględniona.

Wywód prawny przedstawiony w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 21 listopada 2012 r. dotyczył dokonanego naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 24 k.c. przez jego nieprawidłową wykładnię wyrażającą się w uznaniu, że prawo do przebywania w nieprzeludnionej celi nie stanowi integralnego elementu składowego

prawa do odbywania kary pozbawienia wolności w warunkach humanitarnych, które to prawo jest składnikiem dobra osobistego w postaci czci człowieka, a przez to nieuwzględniającą zasad konstytucyjnych wynikających z przepisów art. 40, art. 41 ust 4, art. 30 i art. 2 Konstytucji RP, jak również normy prawnej rekonstruowanej z art. 3 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Podstawą skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia mogą być natomiast - obok zarzutów naruszenia prawa materialnego - zarzuty dotyczące naruszenia przepisów postępowania, w tym przepisów normujących postępowanie dowodowe, których stosowanie oddziaływa na ustalenie faktów, z wyjątkiem tych, które odnoszą się do oceny dowodów. Trzeba dodać, że chodzi o uchybienia procesowe, które spowodowały niezgodność orzeczenia z prawem.

Zarzuty skargi dotyczą przede wszystkim dokonania przez Sąd wykładni art. 24 k.c. niezgodnej, zdaniem skarżącego, z Konstytucją RP i Europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Tymczasem Sąd II instancji w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 listopada 2012 r. odniósł się do zagadnień intertemporalnych wynikających z orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 maja 2008 r. i możliwości zastosowania art. 228 § 1 kodeksu karnego wykonawczego w spornym okresie, jak również odniósł się do poglądów wyrażanych na tym tle w orzecznictwie sądowym. Należy również wskazać, że czasowe przebywanie w celi o powierzchni mniejszej niż minimum wyznaczone ustawowo nie zawsze stanowi wystarczającą przesłankę stwierdzenia naruszenie dóbr osobistych (wyrok z dnia 19 października 2011 r. II CSK 721/10 niepubl.; wyrok z dnia 28 lutego 2007 r. V CSK 431/06 niepubl.; wyrok z dnia 17 marca 2010 r. II CSK 486/09 niepubl.). Jest to kwestia ocenna, zależna każdorazowo od konkretnych okoliczności faktycznych. Sąd drugiej instancji wskazał jakie okoliczności sprzeciwiały się uwzględnieniu powództwa wyważył je, a wyrażone w tym zakresie ostateczne stanowisko nie uzasadnia wniosku, że orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (dyskrecjonalności)

albo że zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 424⁹ k.p.c.). Uwzględniając sytuację osobistą i materialną wnoszącego skargę Sąd Najwyższy na podstawie art. 102 w związku z art. 391 § 1, 398²¹, 424¹² k.p.c. orzekł jak w punkcie drugim postanowienia.